

Hierbij ontvangt u de nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden voor de maand juli. In deze nieuwsbrief leest u alles over de evenementen die we organiseren en andere nieuwtjes die we u niet willen onthouden. Kijk voor meer informatie over de Historische Vereniging Oud Leiden op onze website: www.oudleiden.nl.

Nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden juli 2025

Ontvangt u deze nieuwsbrief en bent u nog geen lid van de Historische Vereniging Oud Leiden? Voor 27,50 euro per jaar geniet u van de vele voordelen die het lidmaatschap u biedt en steunt u ons in ons streven om de kennis van de geschiedenis van Leiden te bevorderen en het Leidse culturele erfgoed te beschermen.

Meer informatie over het lidmaatschap vindt u [hier](#).

Teksten (max 400 woorden) en foto's (in high res) voor de nieuwsbrief van augustus mogen tot vrijdag 25 juli worden aangeleverd op het [adres van de redactie](#).

Gezocht: nieuwe voorzitter Commissie Beeldbank

Het bestuur van de Historische Vereniging Oud Leiden (HVOL) is op zoek naar een nieuwe voorzitter voor de Commissie Beeldbank.

De Commissie Beeldbank telt ruim dertig vrijwilligers die zich grotendeels bezighouden met het (collectie)beheer van vele duizenden foto's van oud Leiden. Verder is de commissie verantwoordelijk voor onder meer het uitbrengen van de jaarlijkse Historische Kalender van de HVOL en is zij nauw betrokken bij diverse activiteiten van de vereniging. De Beeldbank is ook aanwezig bij bepaalde evenementen in de stad, zoals Open Monumentendag.

De commissie kent een stuurgroep die maandelijks vergadert. De 'thuisbasis' van de Beeldbank bevindt zich in het pand van Ars Aemula Naturae aan de Pieterskerkgracht.

Kijk ook eens op www.oudleiden.nl/collecties/beeldbank

Van de nieuwe voorzitter wordt - naast affiniteit met de HVOL – verwacht sturing te geven aan de commissie met oog voor lopende projecten en nieuwe initiatieven. Samen met de secretaris van de Beeldbank is de voorzitter tevens verantwoordelijk voor het onderhouden van vele externe contacten. Enige ervaring met leidinggeven is niet noodzakelijk maar wordt wel als een voordeel beschouwd.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Adriaan Brandenburg, voorzitter ad interim van de Beeldbank (e-mail: brandenburgacs@cs.com, telefoon: 0620211908).

Belangstellenden voor het voorzitterschap kunnen zich aanmelden bij de secretaris van het HVOL-bestuur (secretaris@oudleiden.nl).

Oproep HVOL om kandidaten voor te dragen 'Zoektocht' naar winnaar Oud Leidenprijs 2025

Wie wordt de winnaar van de Oud Leidenprijs 2025? In aanloop naar de verkiezing van de publieksprijs roept het bestuur van de HVOL iedereen op om kandidaten voor te dragen. De inzendingen mogen variëren van evenementen tot publicaties en van exposities tot (theater)voorstellingen, zolang ze maar een link hebben met de Leidse geschiedenis en in 2022, 2023 of 2024 het licht hebben gezien. Een mailtje naar oudleidenprijs@oudleiden.nl met enkele gegevens (zoals naam kandidaat en korte beschrijving voordracht) volstaat. Uit alle inzendingen stelt een deskundige en onafhankelijke jury, onder voorzitterschap van erelid Gerard Kramer, een shortlist samen. Het publiek krijgt vervolgens na de zomer de mogelijkheid een stem uit te brengen op een van de nominaties op de shortlist. Dat kan te zijner tijd via de site van de HVOL. Op deze site is ook algemene informatie, zoals o.a. het reglement, over de prijs te vinden. Tijdens de dies op 1 november wordt de uiteindelijke winnaar bekendgemaakt (de meeste stemmen gelden). En dan weten we wie de opvolger wordt van de vorige winnaars van de publieksprijs: het boek *De jonge Rembrandt* van Onno Blom en de *Herbegraving van Diederik van Leyden Gael*, een initiatief van de Historische Begraafplaats Groenesteeg. Aanvankelijk werden de Oud Leidenprijzen (wetenschaps- en publieksprijs) eens in de vijf jaar gelijktijdig uitgereikt. Sinds 2024 is dat een jaarlijks festijn. De prijzen worden nu om en om uitgereikt. Voor deze vernieuwde opzet is gekozen gezien het steeds ruimere aanbod en om de verjaardag van de

vereniging, namelijk de dies op 1 november, een extra feestelijk karakter te geven. Aan de prijs is, naast 'eeuwige Leidse roem', een oorkonde en een geldbedrag verbonden

Rens Heruer, voorzitter van de commissie die de verkiezing begeleidt, hoopt op een groot aantal inzendingen. „Er was de afgelopen jaren in onze stad weer sprake van een veelheid aan mooie activiteiten met een historisch tintje. Ik roep dan ook van harte iedereen op een kandidaat aan te dragen”. Voordrachten kunnen nog tot 17 augustus worden aangemeld via oudleidenprijs@oudleiden.nl. Direct daarna volgt (onder meer in een extra nieuwsbrief van de HVOL) uitleg over het vervolg, zoals de stemprocedure.

HET GEVELTEKEN VAN HET HEERENLOGEMENT

Als een van de voornaamste stedelijke gebouwen van Leiden heeft ook het Heerenlogement een gevelteken: een grote steen met de tekst HEERENLOGEMENT. In dit pand op de hoek van de Nieuwstraat en Burgsteeg is nu een bibliotheek gevestigd, zodat het alleen nog de herinnering aan oude tijden vasthoudt, zoals ook de leeuw boven de poort ernaast (gebeeldhouwd door Rombout Verhulst) boven een lang geschiedkundig verhaal op rijm in het Latijn van de hand van Petrus Scriverius dat doet.

Op 24 april 1651 werd de Burcht met het aangrenzende terrein en de daarbij behorende of van het burggraafschap in het algemeen afgeleide rechten door de burggraaf, Claude Lamoraal prins De Ligne enz. enz., officieel overgedragen aan de stad Leiden voor de lieve som van *f* 70.000.(1) Om dit geld – in munten, dus een zwaarwichtig kapitaal! – naar de woonplaats van de prins in Belloeil in Henegouwen te kunnen vervoeren, moest zelfs een vrijgeleide van de Staten van Holland aangevraagd worden(2), maar het is toch ter bestemder plaatse aangekomen. [Lees verder](#)

Save the date

Zaterdag 27 september 2025 vindt in de Hooglandse Kerk in Leiden een familiegeschiedenis evenement plaats, georganiseerd door de Nederlandse Genealogische Vereniging.

Op het programma staan onder andere een viertal lezingen met als thema vrouwen en hun verborgen verleden en de verkiezing van de beste publicatie of activiteit in 2025 op het gebied van familiekunde, genetica of heraldiek. Ook is er een markt waar historische verenigingen en archiefdiensten uit de regio hun activiteiten presenteren. [Verder lezen](#)

Een afbeelding uit de Beeldbank

Eltax Bus

In 1935 namen de gebroeders Van Ulden het initiatief om busdiensten in de stad op te zetten. De Eltax-bussen hebben 28 jaar hun 'rondjes' gereden. In mei 1963 nam de NZH de busdiensten over van de Eltax. De foto van Jan Holvast dateert van die maand. Het Leidsch Dagblad van 24 mei besteedde een hele pagina aan dit busbedrijf. Opmerkelijk feitje volgens de krant, is dat de Eltax altijd zonder subsidie heeft kunnen werken.

De foto toont de International-72 van de Eltax (de Eltax gebruikte de laatste 2 cijfers van het provinciaal kenteken als nummer van de bus). Dit exemplaar was in 1938 al in bedrijf en heeft nog geen aparte uitstapdeuren. Na beëindiging van de lijnbusdiensten is het een museumexemplaar geworden.

De beeldbank bevat nog 90 andere foto's van de Eltax, waarin ook andere modellen staan afgebeeld.

Historische kalender 2025 - Juli

Bethlehemsbrug, Levendaal, ca. 1925

De foto van het Levendaal is gemaakt ca. 1925 Achteraan ligt de Bethlehemsbrug. De gracht was 700 meter lang en dateerde uit 1659. De Bethlehemsbrug verbond de twee delen van de Kraaierstraat. De bewoners van het Bethlehemshofje naast de brug konden dichtbij op de Hogewoer hun boodschappen doen. Er was weinig scheepvaart in de gracht, maar het was er niet prettig wonen. De gracht was een open riool en de stank was soms niet te harden. Toen de gemeenteraad op 17 juli 1934 besloot het Levendaal uit hygiënisch en verkeersoogpunt te dempen, was de vreugde bij de bewoners groot. De gracht werd versierd, de vlaggen gingen uit en muziekkorps Werkmans Wilskracht bracht een aubade. Bij de demping verdwenen de bruggen, maar ook de oude bomen aan het water. Wat bleef was de wollendekenfabriek van Van Wijk rechts op de foto. Als zodanig is het pand al decennialang niet meer in gebruik.

Maandelijks zoekplaatje

Onder de naam “Zoekplaatje” roept de Commissie Beeldbank voortaan maandelijks in deze nieuwsbrief uw hulp in bij haar zoektocht naar onbekende foto’s. De mogelijke herkomst, exacte locatie, met liefst een nadere omschrijving zouden de Beeldbank geweldig helpen bij het verder vervolmaken van het archief. Wanneer de juiste gegevens zijn aangereikt, kunnen de foto’s zo mogelijk ook de site verrijken (www.oudleiden.nl/collecties/beeldbank).

Hierbij het eerste zoekplaatje: een foto van een oud buurtje in Leiden? Bestaan deze straatjes nog of zijn ze verdwenen tijdens de stadsrenovatie in de vorige eeuw? Uit de lengte van de rokken van de vrouwen op de foto en de grote hoeden die de vrouwen droegen moet de foto vóór de Eerste Wereldoorlog, zo rond 1910/1912, zijn gemaakt. Na de oorlog werden de rokken van de vrouwen een stuk korter.

Wie weet waar deze foto is genomen? Reacties graag naar beeldbank@oudleiden.nl. U ontvangt altijd een antwoord.

Maandag 23 juni was de jaarlijkse VIP-borrel van de Historische Vereniging Oud Leiden. Daar zijn drie Lakenloodjes toegekend. Deze Lakenloodjes zijn toegekend aan Herman Verlint, Rita Bruning (zie foto) en Jan-Jaap de Haan.

De motivatie voor de loodjes was als volgt:

Herman Verlint: is al jaren actief binnen de Historische Vereniging Oud Leiden. Eerst in de voormalige Dirk van Eck-stichting. Daarna heeft hij aan de wieg gestaan van de Stem van Leiden. Als interviewer is hij daar nog steeds bij betrokken. Sinds een paar jaar is hij ook actief bij de Beeldbank. Hij woont weliswaar in Amsterdam maar neemt het reizen voor het vrijwilligerswerk voor de HVOL voor lief.

Rita Bruning: heeft onlangs haar 100ste samenvatting geschreven voor De Stem van Leiden. Zij is sinds 2016 actief bij De Stem. Zij werd in dat jaar zelf geïnterviewd en bood toen spontaan aan om vrijwilliger te worden. Zij schrijft prachtige samenvattingen waarbij ze de transcripties nauwgezet volgt, maar er tegelijkertijd iets moois van maakt. Daardoor nodigen de samenvattingen uit om verder te lezen. Voor de Beeldbank beschrijft ze foto's

en doet ze als echte taalvirtuoos de tekstcontrole.

Jan-Jaap de Haan: is ijzersterk in vooral het initiëren van projecten. Hij weet als geen ander relaties op te bouwen. Hij heeft de HVOL zeer zichtbaar gemaakt in de stad. Denk aan de projecten Stad in steentjes en Verdwenen stadspoorten. Voor het behoud van het glas-in-beton kunstwerk is hij degene die de zaken heeft aangezwengeld, hoe dat dan ook verder afloopt. Verder heeft hij de rol van waarnemend voorzitter op zich genomen, toen Steven Engelsman uitviel. Hij is nu nog betrokken bij de afronding van het project Stadspoorten.

Adverteren in Oud Leiden Nieuws

We zoeken een echte salestijger die advertenties in OLN kan verkopen. Ons magazine komt vier keer per jaar uit en heeft een oplage van 2500 exemplaren.

Heeft u interesse? Neem dan contact op met de redactie via: OLN@oudleiden.nl

---

Cadeaulidmaatschap

Zoekt u nog een leuk cadeau? Maak iemand voor een jaar lid van onze vereniging. Het nieuwe lid kan na dat jaar beslissen of het lidmaatschap voortgezet moet worden of niet.

Prijs: 27,50 euro

Ga hiervoor

naar: <https://www.oudleiden.nl/vereniging/lid-worden>

Het (internet) boekenwinkeltje van de HVOL

Het 'Winkeltje' is een activiteit van de Commissie Promotie, Uitvoering en Ondersteuning (POU). Diverse nieuwe en tweedehands Leidse boeken en publicaties zijn verkrijgbaar. Bij gelegenheid van de Dies, de Open Monumenten Dagen en een jaarlijks daarvoor speciaal te organiseren HVOL-boekenmarkt, worden de boeken te koop aangeboden. Een deel van de boeken is direct bestelbaar, zie publicaties te koop via HVOL op de HVOL-website en onderstaande titels.

De boeken kunnen na bestelling en betaling worden afgehaald bij het HVOL-afhaalpunt Devire Lijstenmakerij, Middelstegracht 89, 2312 TT Leiden (openingstijden dinsdag t/m zaterdag van 10:30 tot 17:00) of per post worden verzonden. Betaling dient te geschieden door het bedrag over te maken naar bankrekening NL06 RABO 0322 8362 20 ten name van de Historische Vereniging Oud Leiden.

Belangstelling? Stuur een mail naar winkeltje@oudleiden.nl.

Deze maand geen specifiek thema maar een gemêleerd aanbod. Let op: de boeken zijn tweedehands. Het aanbod omvat een beperkt aantal exemplaren, meestal maar één. De conditie varieert van 'zeer goed' tot 'redelijk'. Soms is er sprake van een lichte beschadiging en/of verkleuring.

Stad van verf - over de levens en werken van Leidse schilders van de Middeleeuwen tot heden. Onno Blom.

Uitgave: Museum De Lakenhal / HDC Media, 2010.

(conditie: zeer goed, hardcover, 256 pagina's, geïllustreerd)

HVOL-ledenprijs: € 10,-

Brokaatimitaties op de koorzuilen in de Pieterskerk Leiden.

Uitgave: Stichting Pieterskerk Leiden, 2003.

(conditie: zeer goed, softcover, 156 pagina's, geïllustreerd)

HVOL-ledenprijs: € 5,-

De Leidse Lustwarande. Geschiedenis van tuinkunst bij kastelen en buitenplaatsen rond Leiden, 1600-1800. Henk Rijken.

Uitgave Primavera Pers Leiden, 2005.

(conditie: zeer goed, hardcover, 422 pagina's, 22 x 29 cm, geïllustreerd)

HVOL-ledenprijs: € 8,-

Eene aangename publieke wandeling: Een schets van historische stads- en singelparken. Erik de Jong, Clemens Steenberg en Ed van der Vlist.

Uitgave Walburg Pers, 1997.

(conditie: goed, softcover, 120 pagina's, geïllustreerd)

HVOL-ledenprijs: € 3,-

Het ontstaan van Leiden - Over de burggraaf, de ontginning, de opwas, het stadsrecht. Freek Lugt

Uitgave Primavera Pers Leiden, 2012.

(conditie: zeer goed, hardcover, 296 pagina's, 200 ill. in kleur)

HVOL-ledenprijs: € 15,-

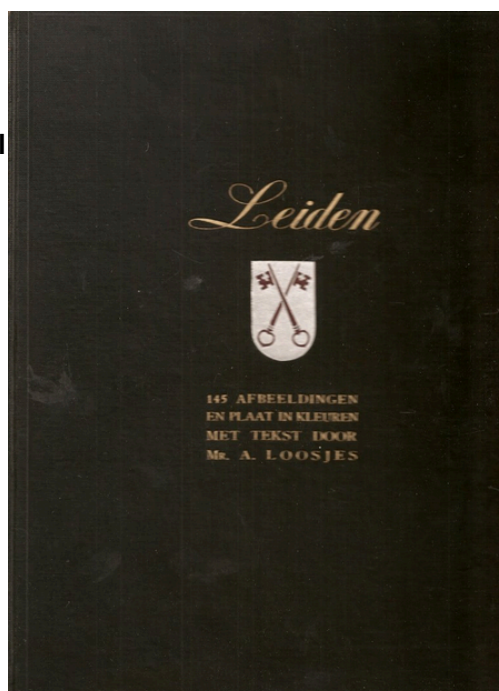

Leiden. 145 afbeeldingen en plaat in kleuren, met tekst door Mr. A. Loosjes.

Uitgave: Scheltema's & Holkema's Boekhandel Amsterdam, 1929.

(conditie: goed, hardcover met goudopdruk, 88 pagina's,)

HVOL-ledenprijs: € 8,-

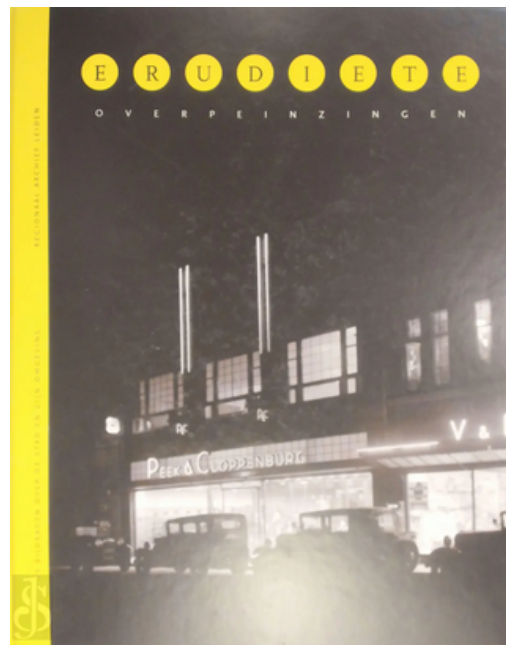
Erudiete overpeinzingen. Cor de Graaf en Ariela Netiv (red.)

Uitgave: Regionaal Archief Leiden, 2007.

"Erudiete overpeinzingen" is een liber amicorum, dat werd aangeboden aan Rudi van Maanen bij zijn afscheid als adjunct-archivaris van het Regionaal Archief Leiden.

(conditie: zeer goed, hardcover, 200 pagina's, geïllustreerd)

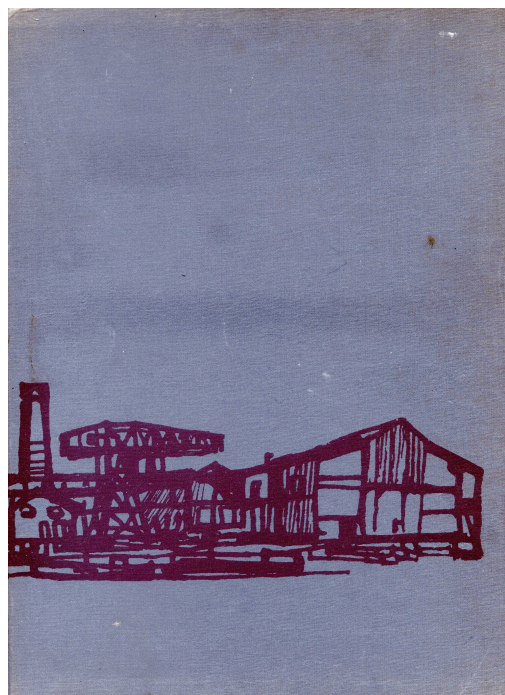
HVOL-ledenprijs: € 6,-

**Honderdvijfentwintig jaar Grofsmederij + Herdenkingsnummer van Ko Ne Gro-NIEUWS
Uitgave: Koninklijke Nederlandsche Grofsmederij Leiden, 1961.**

(conditie: redelijk, hardcover, geïllustreerd)

HVOL-ledenprijs: € 7,-

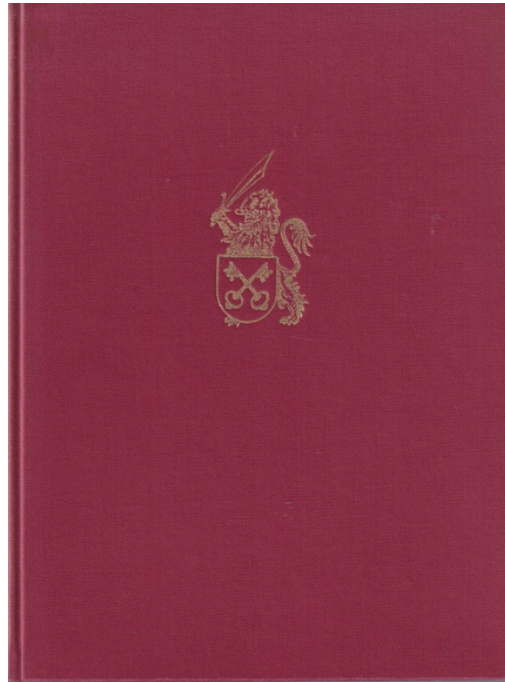

Industrie Leiden Holland. PH. J. de Ruyter de Wildt.

Uitgave: L. Stafleu Leiden, 1951.

(conditie: redelijk, hardcover, 212 pagina's, geïllustreerd)

HVOL-ledenprijs: € 3,-

Bedrijfsleden

De onderstaande bedrijven zijn bedrijfslid van de Historische Vereniging Oud Leiden. Heeft u ook een bedrijf met een warm Leids hart en met respect voor de Leidse geschiedenis? Dan is het ondersteunen van de Historische Vereniging Oud Leiden echt iets voor u. Neem contact op met promotie@oudleiden.nl en we vertellen u er alles over.

	Akerboombouw B.V.		Macropa BV
	Alrijne Zorggroep		Glas- en Schilderwerken Van Muiden BV
	Barthen Keuken Design Center		Primavera Pers
	Barthen Rioleringswerken BV		Zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid
	Stichting Beheer Begraafplaats Rhijnhof		Hoogheemraadschap van Rijnland
	Rijksmuseum Boerhaave		Tandartsenpraktijk Zoeterwoudsesingel
	De Brandmeester - Vergaderlocatie		RWV Advocaten
	Breedveste BV		Schulpen Schuim BV
	Buik & Van der Horst gerechtsdeurwaarders		Serviceflat Schouwenhove
	Burgy Klassiek Bouwen		Sociëteit Amicitia
	Grandcafé De Burcht		Boutique Hotel Steenhof Suites
	Van Cleef Holding		Teekens Karstens, advocaten en notarissen
	Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden		Brill
	Du Prie bouw & ontwikkeling BV		Universiteit Leiden
	Stichting Eva van Hogeveenhof		Van der Valk Hotel Leiden
	De Gunst Juwelier		Wereldmuseum Leiden
	firma W.P Hartwijk en Zoon		Walburg Pers
	HBK fiscalisten_accountants_ expat consultants		Stichting Werk en Onderneming
	Stichting Hof Meermansburg		Stichting Zeven Leidse Hofjes
	Hooglandse kerk		Lek* makelaars en taxateurs
	Hoppezak Kledingverhuur		La Gro Geelkerken advocaten
	Legaltree		Prima Management
			Museum De Lakenhal

Contact:

info@oudleiden.nl

[Gegevens wijzigen](#) | [afmelden](#)